

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO
Norge

Vår saksbehandler
Ane Ingvild Støen Mittet

Vår dato
03.01.2025
Deres dato

Vår referanse
21/00943-4
Deres referanse

Behov for ytterligere tiltak mot jerv i Møre og Romsdal

Det har vært ekstreme tap av småfe til jerv i Møre og Romsdal i løpet av beitesesongen 2024. Kommunene Fjord og Rauma er særlig hardt rammet, men også småfebønder i Sunndal kommune har lidd store tap. Flere besetninger har hatt en tapsprosent på lam på mellom 20 og 50 prosent. I den hardest rammede besetningen var tapsprosenten på lam på 59,7 prosent. Samlet gikk 789 lam tapt på beite i Fjord kommune og 427 lam tapt på beite i Sunndal kommune under årets beitesesong. Tapstallene var høye både i beiteprioriterte områder og innenfor forvaltningsområdet for jerv i fylket.¹

De høye tapstallene på småfe i Møre og Romsdal er problematiske sett i et dyrevelferdsperspektiv, men også med tanke på grunnlag for videre drift på berørte bruk og Stortingets mål om økt sjølforsyning. Fylkesstyret i Møre og Romsdal Bondelag oppfatter situasjonen som kritisk for småfebøndene i de berørte områdene, og ber Klima- og miljødepartementet iverksette ytterligere tiltak mot jerv i Møre og Romsdal.

Høy jervebestand

Det nasjonale bestandsmålet for jerv, som Stortinget har vedtatt, er 39 ynglinger årlig, fordelt på åtte rovviltregioner. Møre og Romsdal fylke og Trøndelag fylke tilhører rovviltregion 6. Bestandsmålet for vår region er ti årlige ynglinger. I år er det dokumentert 20 ynglinger i rovviltregion 6. Det er ti valpekull over bestandsmålet. Nasjonalt er det registrert 61 ynglinger. Det er 22 valpekull over bestandsmålet. Tabellen nedenfor viser bestandsstatusen i Norge de fem siste årene.²

	2020	2021	2022	2023	2024
Bestandsmål	39	39	39	39	39
Bestandsstatus	63	60	45	64	61

Lite effektiv lisensjakt og ekstraordinære uttak som ikke er gjennomført

Lisensfellingkvoten for jerv i Møre og Romsdal i 2024/2025 er seks dyr som kan felles utenfor forvaltningsområdet for jerv. Lisensjakta varer fra 20. august til 15. februar. Fram til nå har det bare vært én lisensfelling i Øvre Sunndal.

¹ Innrapporterte tall fra beite- og sauesankerlag til Fjord kommune og Sunndal kommune i søknader om tilskudd til organisert beitebruk (OBB). Tapstallene inkluderer både dyr som er tatt av rovdyr og tapt på annet vis.

² <https://rovdata.no/Jerv/Bestandsstatus.aspx>.

I brev datert 04.09.2024 ba Klima- og miljødepartementet Miljødirektoratet om å videreføre det som har vært etablert praksis seinere år, med å fatte vedtak om ekstraordinære uttak av jerv om høsten før ordinær lisensfellingsperiode er avsluttet. Departementet ba direktoratet ha «særlig oppmerksomhet på region 3 (Oppland) og Trøndelag samt beiteprioriterte deler av Møre og Romsdal i region 6», men understreket samtidig at det måtte gjøres «snarlige vurderinger av behov for uttak i andre områder» når oppdaterte taps- og bestandstall forelå.³

26.09.2024 fattet Miljødirektoratet beslutning om ekstraordinære uttak av jerv i rovviltregion 6. Statens naturoppsyn (SNO) fikk fellingstillatelse på inntil to jerv i «de delene av Rauma og Fjord kommuner, som er vest for fv. 63 mellom Valldal og Åndalsnes (i beiteprioritert område)».⁴ Fellingstillatelsen gjaldt for tidsrommet 25.09.2024–20.12.2024. Den ble ikke utvidet til å omfatte flere jerv eller til også å gjelde innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal etter hvert som oppdaterte taps- og bestandstall forelå, jf. Klima- og miljødepartementets brev av 04.09.2024. SNOs fellingstillatelse opphørte 20.12.2024 uten at det var felt jerv.⁵ Miljødirektoratet har derfor besluttet å videreføre oppdraget som gjøres gjeldende fra 02.01.2025 til 15.02.2025.⁶

Behov for ytterligere tiltak mot jerv

Lisensjakt på jerv har over flere år vist seg å være et lite effektivt bestandsregulerende virkemiddel i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal Bondelag mener det er et demokratisk problem at nasjonale myndigheter og forvaltning ikke gjør nok for å overholde bestandsmålet på jerv som Stortinget har vedtatt, og at bestandsreguleringen i hovedsak baseres på dugnadsinnsats fra ordinære jegere som er registrert som lisensjegere. Vi mener følgende tiltak er nødvendige:

- Staten må ta et større ansvar for å regulere bestanden av jerv. Vi mener SNO bør gis hovedansvaret for at bestandsmålet på jerv overholdes. Lisensjakt bør være et supplerende virkemiddel, ikke det fremste virkemiddelet for å drive bestandsregulering. Som et minimum, bør SNO få i oppdrag å felle flere jerv når lisensjakta viser seg lite effektiv.
- Miljødirektoratet må åpne for lisensjakt på og ekstraordinære uttak av jerv også innenfor forvaltningsområdene for jerv så lenge både det nasjonale bestandsmålet og bestandsmålene for de ulike rovviltregionene er nådd.
- SNO må tilføres tilstrekkelige ressurser til å:
 - a) drive effektiv datainnsamling i sin overvåking av store rovdyr
 - b) registrere og dokumentere tap av småfe og rein
 - c) gjennomføre ekstraordinære uttak så effektivt som mulig

Møre og Romsdal Bondelag håper Klima- og miljødepartementet tar grep for å bedre situasjonen. Det er viktig at rovviltforlikets todelte målsetting som tar hensyn til både rovvilt og beitenæring, innfris.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Ane Ingvild Støen Mittet

³ Klima- og miljødepartementet (2024). *Ekstraordinære uttak av jerv (24/1077)* [Brev].

⁴ Miljødirektoratet 2024. *Beslutning om å felle jerv i deler av Rauma og Fjord kommuner i rovviltregion 6 (2024/8169)* [Brev].

⁵ <https://www.rovbase.no/rapport/doderovdyr>

⁶ Miljødirektoratet (2024). *Beslutning om videreføring av ekstraordinært uttak av jerv i Rauma og Fjord kommuner – rovviltregion 6 (2024/8169)* [Brev].

Kopi: Landbruks- og matdepartementet